

Per què ara es parla de competències?

- Necessitat de replantejar les finalitats de la formació en funció de la irrupció de les TIC i, especialment, d'internet.
- ✓ La informació està a l'abast de tothom.
- ✓ Però per entendre-la cal disposar de sabers molt globals i abstractes, aplicables a la interpretació de moltes dades i situacions.
- ✓ I també cal desenvolupar habilitats per accedir-hi i disposar de criteris per analitzar-la críticament

Per què ara es parla de competències (2)?

➤ Noves necessitats de formació derivades del sistema econòmic actual.

- ✓ Les persones han d'estar preparades per canviar de feina.
- ✓ Es necessiten persones amb gran capacitat de treball en equip.
- ✓ ... d'afrontar la resolució de problemes no previstos i prendre decisions, ...

Per què ara es parla de competències (3)?

➤ Noves necessitats de formació derivades de la vida en una societat democràtica.

- ✓ Les persones han d'estar preparades per participar en l'anàlisi de problemes col·lectius i globalitzats
- ✓ Han d'estar capacitades per generar propostes alternatives i posar-les en pràctica junt amb d'altres.
- ✓ Han de saber escoltar, argumentar de manera fonamentada, negociar...

Què s'entén per competència?

“Capacitat d’actuar eficaçment en situacions diverses, complexes i imprevisibles; es recolza en coneixements, però també en valors, habilitats, experiència...” (Eurydice, 2002)

Si només es pretén l'aprenentatge de coneixements s'avalua a partir de preguntes del tipus:

“Per tal que les plantes fabriquin el seu aliment, quin component de l'aire és necessari?:

- a) Ozó
- b) Nitrogen
- c) Vapor d'aigua
- d) Diòxid de carboni”

INCE (2002) -MECD-

Si s'avaluen competències es plantegen preguntes del tipus:

“L'autobús que condueix en Joan funciona amb un motor diesel. Aquests autobusos contaminen. Un amic d'en Joan condueix un tramvia elèctric. El voltatge necessari per al seu funcionament prové d'una central elèctrica que funciona cremant carbó.

Hi ha persones que defensen la instal·lació de tramvies argumentant que no contaminen l'aire. Estàs d'acord amb aquesta afirmació? Argumenta la teva resposta”.

PISA (OECD, 2000)

Què demana aquesta pregunta?

- Que els nois i noies llegeixin.
- Que aprenguin conceptes complexos, generals i abstractes.
- Que apliquin aquests conceptes a una situació no treballada a classe i relacionada amb temàtiques transversals.
- Que argumentin tenint en compte moltes variables diferents, però fonamentant-se en coneixements i en fets.
- Que escriguin la seva argumentació d'una manera que s'entengui.

Dificultats per definir les competències-clau

- Contradicció entre els intents de precisar-les i la mateixa visió de competència com quelcom “holístic” (no atomitzat).
- Visions diferents del que es considera necessari perquè les persones portin una vida autònoma, responsable, satisfactòria...
- Perill de fer “llistes” vs falta de concreció quan es plantegen globalment

De quins tipus de competències-clau es parla?

- Lectora, escriptora i matemàtica
- Transversals (independents de les disciplines): resolució de problemes, raonament, creativitat, capacitat per aprendre...
- Socials o interpersonals: capacitat de desenvolupar les relacions privades, professionals, en associacions... (comunicació, treball en equip, lideratge, empatia, iniciativa...)

Competències-clau (2)

- Ús de les TICs: accés, selecció i administració crítica de la informació, ús creatiu...
- Domini de llengües estrangeres
- Comprensió de grans idees-bàsiques de la ciència i capacitat d'utilitzar-les per interpretar situacions i prendre decisions.
- (Ens els “fòrums” internacionals no es parla de competències relacionades amb el coneixement social ni l'artístic..., però sí amb la “cultura general”)

PISA:

Un exemple de programa europeu que té com a finalitat promoure que l'escola orienti el seu treball al desenvolupament de competències

Què és el programa PISA?

- ✓ Un programa de la OECD (un organisme que es preocupa pel desenvolupament de l'economia).
- ✓ Intenta avaluar si els joves estan preparats per a les noves necessitats de l'economia i les demandes actuals de la societat.
- ✓ Per tant, no avalua què s'ensenya actualment, sinó què s'hauria d'ensenyar.

**Respon al fet que els sistemes
educatius evolucionen més
degut a canvis en allò que
s'avalua, que no pas a canvis
en la definició de nous
currículums**

Què planteja “PISA”?

➤ Dóna una definició global del que es podria considerar una persona competent en 4 àmbits:

- ✓ Comprensió lectora
- ✓ Matemàtiques
- ✓ Ciències
- ✓ Resolució de problemes

Com es defineix, p.e., la competència científica?

La capacitat d'utilitzar el coneixement científic per identificar preguntes i obtenir conclusions a partir d'evidències, amb la finalitat de prendre decisions sobre el món natural i els canvis que l'activitat humana hi produeix.

Ho concreta en l'avaluació de 5 “processos”

➤ Si saben:

- ✓ Identificar preguntes investigables científicament
- ✓ Identificar evidències en una investigació científica
- ✓ Extreure i avaluar conclusions
- ✓ Comunicar conclusions vàlides
- ✓ Demostrar la comprensió de conceptes científics

Impacte mediàtic dels resultats de l'informe PISA

Un tercio de los a
déficit

A. SCHLEICHER / Director del programa PISA

“Repetir curso
no hace mejorar
a los alumnos”

L'article del dia

SOM 'DOL

Para que los niños lean

Le Van quoc
25-2-05

José Antonio Marina propone a los educadores normas para crear lectores

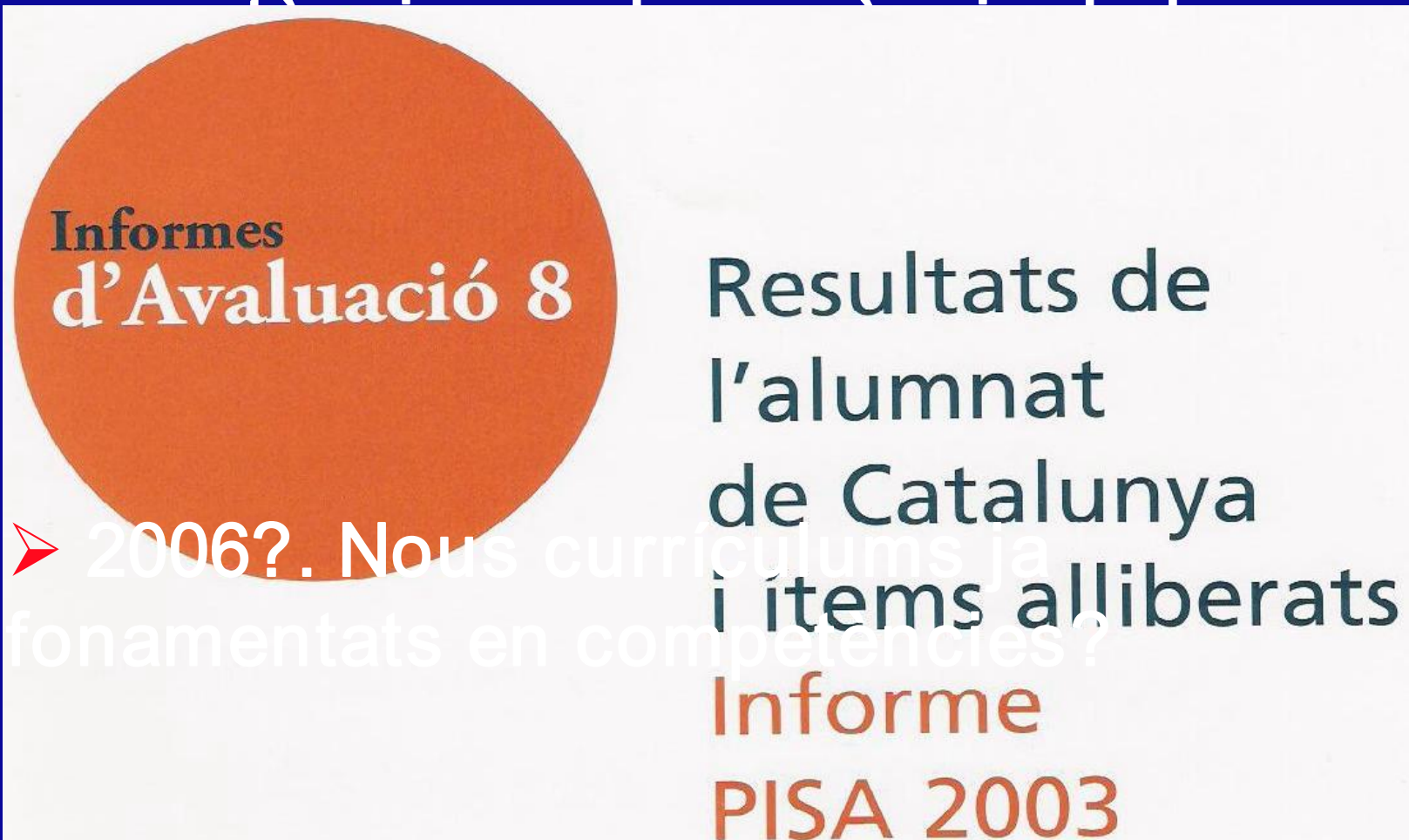
**I a Catalunya,
què s'ha fet en relació al
tema de les
“competències”?**

Una mica d'història

- 2000. Publicació de l'estudi “Identificació de les competències bàsiques a l'ensenyament obligatori” (245 competències!!)
- 2001. Proves de “competències bàsiques”. **Finalitat:** Que cada centre pugui detectar les diferències entre els resultats dels seus alumnes i els de la mostra representativa de referència, i prendre decisions.

Una mica d'història (2)

- 2003. Redefinició de les

**Informes
d'Avaluació 8**

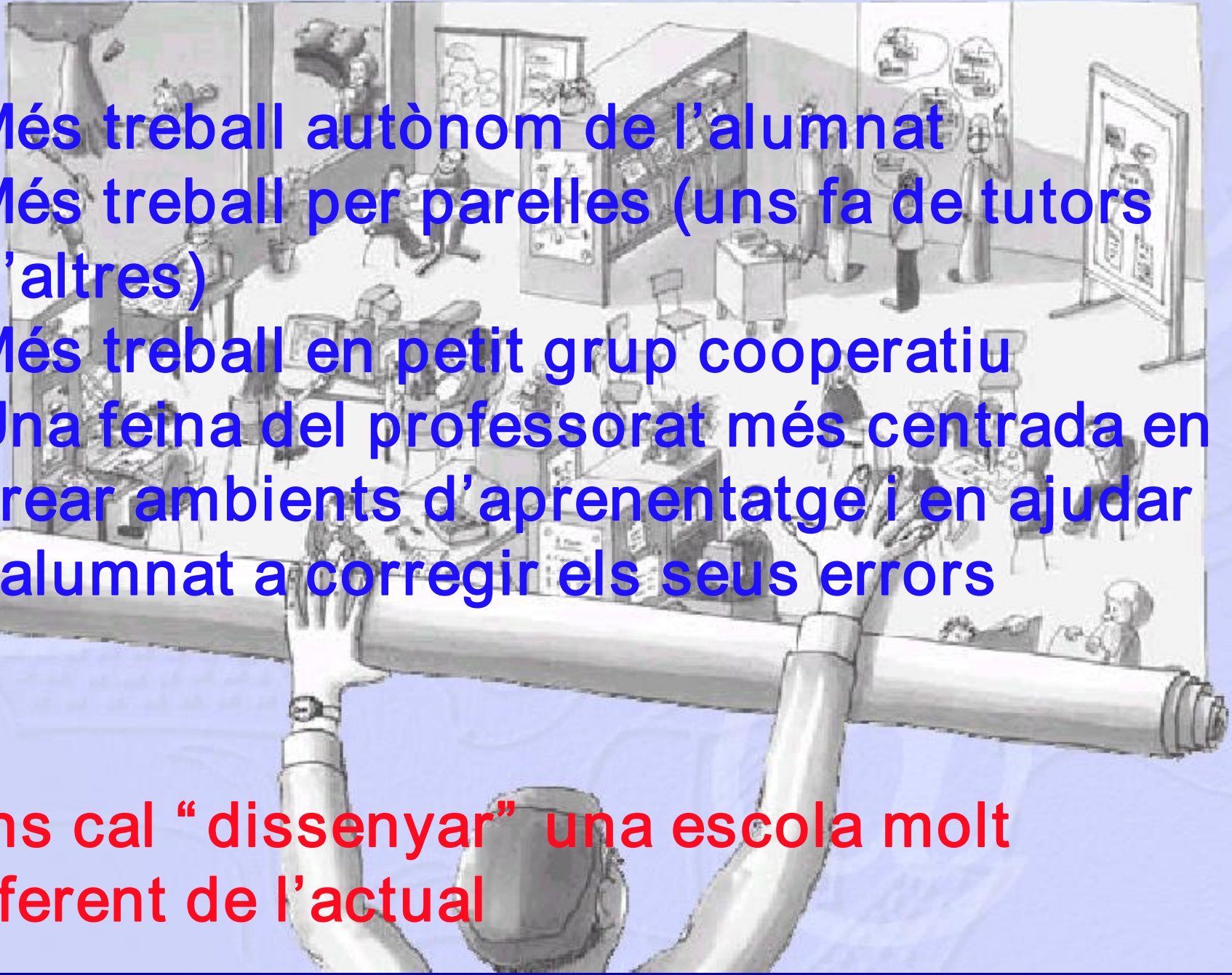
**Resultats de
l'alumnat
de Catalunya**

➤ 2006?. Nous currículums ja
fonamentats en competències?

**Informe
PISA 2003**

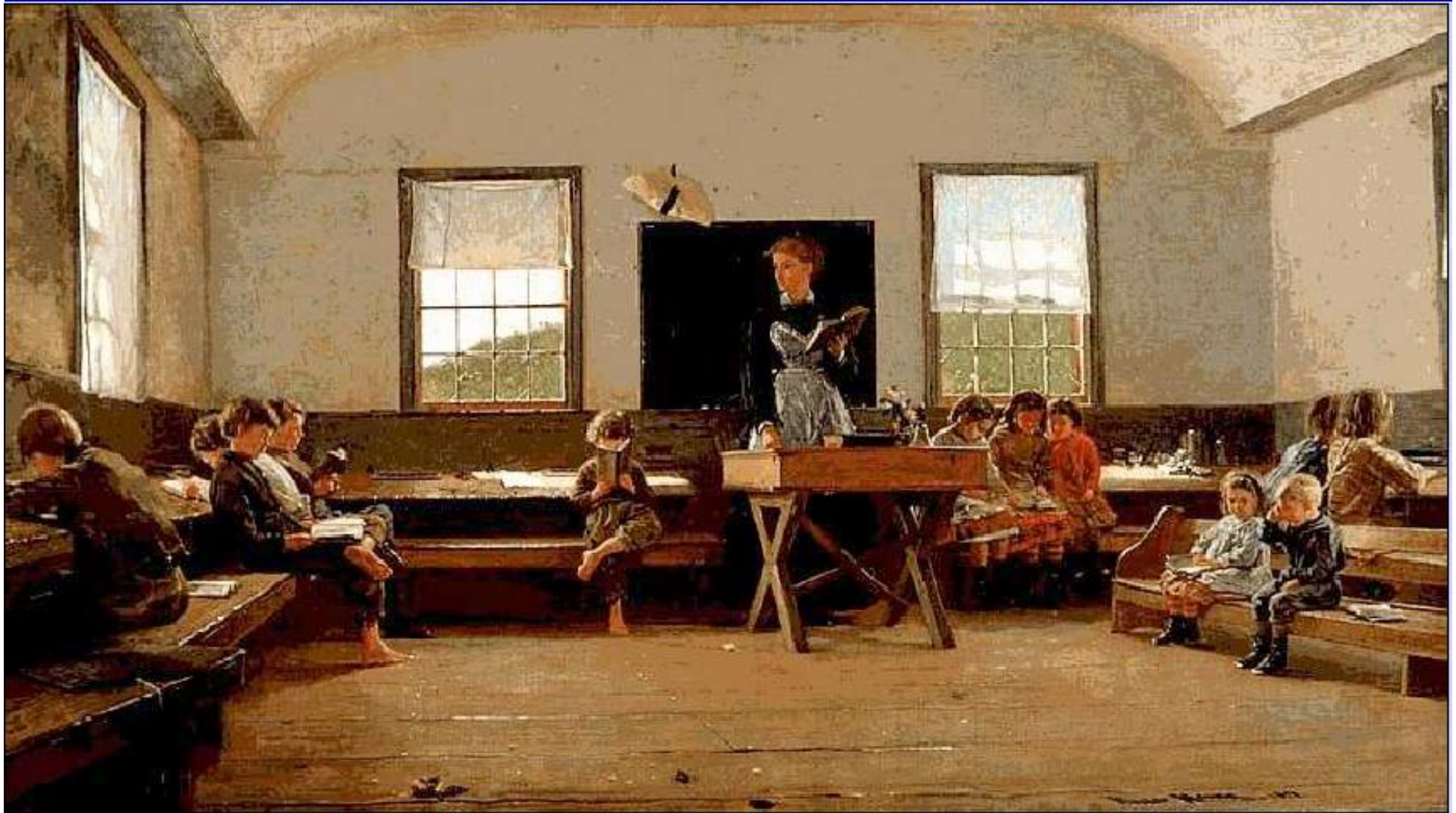
Algunes preguntes que ens podem plantejar

- Parlar de “competències” fa necessari introduir canvis importants en allò que ensenyem i en com ensenyem?
- El professorat pot compartir fàcilment la nova visió d'ensenyar?
- Els canvis en la pràctica dels centres es perceben com possibles o utòpics?

Més treball autònom de l'alumnat
Més treball per parelles (uns fa de tutors d'altres)
Més treball en petit grup cooperatiu
Una feina del professorat més centrada en crear ambients d'aprenentatge i en ajudar l'alumnat a corregir els seus errors

Ens cal “dissenyar” una escola molt diferent de l'actual

Winslow Homer (1871)

Potser no és tan nou!

Transformar la nostra pràctica per
poder ser conseqüents amb els
nous reptes educatius serà més
conseqüència de la reflexió i presa
de decisions que faci
autònomament cada centre (amb
d'altres), que no pas de les
“orientacions i decrets” que pugui
proclamar l'administració educativa